

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

99. szám.

BRASSÓ, Szombat, augusztus 29-én.

I-ső évfolyam 1885.

A nagy nap előtt.

A régi közmondás szerint már csak két nap a világ. Mire harmadszor kél a nap s küldi sugarait a földre, már a törvény értelmében végleg megalakult az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület”.

A szükség szülte, lelkesedés, honfui érzelem, hazafias áldozatkészség megvetette alapját, a nemzet önérzete van hivatva fentartani, gyarapítani, növelni erőben, hatalomban.

Az a nemzet, mely az első szóra is csaknem kétszázezer forint tőkét teremtett elő, mintegy varázstütsz: az a nemzet a rendszeres megalakulás után még jobban fog kitenni magát. Ezt reméljük, óhajtjuk, erre bizony számíthatunk. Erre szükség is van.

Kolozsvár városa felé fog irányulni holnap az ország figyelme; minden szem Kolozsvár felé fog nézni, onnan fogja a táviró szétvinni a nemzet ujjáébredésének — nem születésének — hírét.

A magyar nemzet, a magyar társadalom történetében rég volt oly fénylő nap, mint 1885. augusztus 31-ike: az erdélyi magyar kultúregylet alakulása. A történelmileg oly fontos szerepet vitt Kolozsvár a magyar társadalom középpontja lesz. Ott fognak összefolyni, onnan fognak kiindulni azon fonalak, melyek mind a magyar nemzet erősbulésére, az erdélyrészi magyarság fentartására, a hazafiság s magyar állameszme fejlesztésére irányozvák.

Kolozsvár lesz Erdély magyar kulturájának középpontja, az erdélyi magyarság Mekája. — Ott fognak tanácskozni nemzetünk jobbjai a nemzet emelése felett. A politikai fontosságot a szociális fontosság váltotta fel.

A kultur-egylet olyan, mint a zsidók Messiása. Csak hogy ők még mindig várják, nekünk már megjött; itt van. Legyen üdvözölve, az egész ország magyarsága szívvel-lélekkel üdvözli.

Augusztus 31-én fog a mi egyeletünk végleg megalakulni s szeptember elsejével működését megkezdeni. E működéstől függ minden, attól, hogy kinek kezébe tétetik le az ügy. — Reméljük, érdemes kezekbe.

A nemzet nagy reményekkel néz ezen egyelet elé, — legnagyobb reménnyel Erdély magyarsága; ettől várja szabadulását.

E perczen a közgyűlés előtt egy igen fontos kérdés merül fel; sok függ ettől is, s azt mernők mondani, hogy a további pénzügyítés tulnyomóan ettől függ. Felmerült — még pedig tudunkkal a központban — azon vélemény, hogy az egyesület bizonyos ideig semmi tekintetben anyagilag ne működjék, hanem tőkésítse pénzét.

Van benne valami. A tőke ez által gyarapodni fog, s annál könnyebb lesz akkor segíteni, mennél nagyobb összeg áll rendelkezésre. Évekig fogna az összeg kamatozni, a nélkül, hogy annak ezalatt bárki hasznát vegye. — A nemzet áldoz azért, hogy a jövő nemzedékén segíthessen — annak idején. Szép, hazafias cselekedet. Csak hogy a mai materiális korszakban kevés követőre fogunk találni. A mit adunk, annak szeretjük magunk élvezni a hasznát. Önzés az igaz, de hiába! szenved alatta a kor.

Ezen tőkésítésre irányzó vélemény nagy és sok ellenzésre talál.

A kultúregyletet az égető szükség hívta életbe. Nekünk gyors segély kell. Egy elmulasztott év talán soha többé vissza nem pótolható. Vannak vidékek, hol a legnagyobb veszély csak napok kérdése. Hónapok is, nem is évek nagy veszélyt hozhatnak.

Azért fontolja meg jól a közgyűlés, hogy e tekintetben mit határoz. Megyék, mint Brassó, Fogaras, Hunyad s még több is, nem azért lelkesülnek a kultúregyletért, nem azért feszítik meg erejüket, hogy talán 5—10 év múlva remélhessenek segélyt.

Mi meg vagyunk győződve, hogy e megyékben abban a perczen lohadna a lelkesedés, melyben a feltétlen tőkésítés elve kimondatnék. Elég baj, de úgy van. Évtizedek nyomásai alól kíván e magyarság felszabadulni, segélyt erre a kultur-egylettől vár; tekintben s nem fényes reményekben nyilvánuló segélyt.

Mi magunk is hivei vagyunk a tőkésítés elvének, csak hogy feltételeken; ez a különbség köztünk s a felmerült indítvány között. E különbség pedig lényeges. Mi azt mondjuk: tőkésítsék az összeg, a mennyire lehetséges; de a hol valóban égető a segély, mint Fogarasban a magyar iskolák, Brassóban az óvoda s egy más, ennél nem kevésbé fontos,

sőt még fontosabb ügy: ott, ha nem is sok, de némi segély nyújtassék.

Az eldöntés a központi választmányra bízandó. Azok a férfiak, kikben a nemzet bizalma összpontosul, bizonyára részrehajlatlanul fognak itélni. Bátran reájuk bízható ez is. A közgyűlés határozzon ez értelemben. Mondja ki, hogy a jövedelem a mennyire lehet — tehát föltételeken — tőkésítendő. Ezzel elérte a tőkeképzés célját is, de elérte azt is, hogy a szükség perczeiben az orvosság nem vonatik meg egészen.

Ez a vélemény bizonyára sok helyen fog visszhangra találni; Kolozsváron bizonyára nem, mert ott nem ismerik eléggé a vidéki érdekeket. Kolozsvárnak sem ma, sem jövőre nincs szüksége segélyre. A mit ezen jó urak tesznek, a közügyért, a segélyre szorultakért teszik. Isten fizesse meg nekik.

De mikor tesznek valamit, gondolják jól meg, hogy hiába ne tegyék. A vidéki képviselők s tagok álljanak helyt érdekeikért. — A brassómegyei főkegyelet választmányának legutóbbi gyűlésében csakugyan felmerült e kérdés is és hosszú vita tárgyát képezte, de végre a gyűlés is a mi álláspontunkra helyezkedett; kimondotta, hogy a közgyűlésen ez irányban kellene működni s ily utasítást is adott azon hét küldöttének, a kik a közgyűlésen képviselendik választmányunkat. Derék küldötteink bizonyára meg is fognak felelni megbízatásuknak.

Bárha sikere volna!

Mi bizunk a közgyűlés bölcsességében, bizunk azon nemes lelkesedésben, melylyel a szent ügy felkaroltatott s épen a központból nyert tápot.

Augusztus 31-ike lesz újabb nemzeti ünnep: az erdélyi magyarság ünnepe. E naptól fog számíttatni egy egész új kor. — Ismét felvirul a magyar nép napja. Újból nyer tápot a magyarság, és egy erős támaszszal, egy hatalmas védvállal gyarapodik az állam. A magyarság gyarapodása egyszersmind az állam erősbulése is.

Az ég adjon áldást nehéz munkánkra! A nagy nap előtt fohászt küldünk az egek urához, a nagy nap után majd áldást zeng a magyar nemzet.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Kirándulás a nagy Királyköre.

(2241 méter magas.)

(Folytatás.)

Ámde elérkezett az idő a megnyugvásra. Nagy tüzet rakunk a védház előtermében, mert kérem. három vendégszoba is van e házban, ellátva nyugvóágyakkal, asztalokkal és padokkal. — Rövid pihenés után, midőn a rákleves már meg is lett melegítve, hozzáfogtunk a reggelihez. Hogy milyen íze van itt a ráklevesnek, azt csak mi tudjuk. A legjobb gazdaszony főztje sem izlik otthon oly jól, mint itt a védházban. A levegő hűvös volt és így annál jobban esett egy kis meleg leves. Az egyleti vasgyuró főzött otthon; hogy áldja meg érte őt az, kinek áldása soha sem jó későn, és csokolja meg érte egy templom zs... — saját szavajárása szerint. Megettük a forró levest, meg egy csomó rákot, de a fogyasztási adószedő barátunk még egy jó darab disznópecsenyével kínálta meg folyton éhező és irigylendő gyomrát.

Im jóllaktunk és rövid tanácskozás után én és egyik hasonló gondolkozású társam célszerűbbnek láttuk az alvást, mint a bizonytalan továbbmenést, nem lévén absolute remény jobb időhöz, nem kilátáshoz.

Három társunk elindult azzal, hogy a Királykö

első csücsát mindenesetre megmászszák és különösen meglátogatják a közel levő Dolinát, melyet én — engedelemmel — üregnek nevezek. Ezen üreg töleseralaku és igen mély. A ledobott követ 10—12 másodpercig lehet hallani. midőn t. i. estében a falazatot érinti. —

Ha ez alkalommal nem is mentem fel a nagy Királyköre, előbbi tapasztalatok után bátor leszek a t. olvasót ezennel felvezetni.

A védháztól két út vezet fel a Királyköre: az egyik a kérdéses üreg mellett, melyet nem ismerek, a másik — a hol magam is valék — a védház előtt levő forrás mögött elterülő völgyön át. A nagy Királykö elé érve, balra vezet fel a csakugyan szédítő magasba az út, melyet azonban szép lassan kell megtenni. Mennél magasabbra haladunk, annál vadabb a kilátás, és nem csekély izzadság csurog le az ember homlokáról, dacára annak, hogy a szél e magas helyen majdnem folyton fű és a levegő hideg. De a jó turista nem fél a szélről, nem az izzadástól, mert a cél elérhetni, bátorit.

Három órai mászás után elérjük a legmagasabb csücsöt, melyet e vidék lakosai „Vérfa baciului“-nak, azaz a főpásztor csücsának neveznek, — 2241 méter magasságban. A mi egyeletünk e csücsöt „Hirtenspitze“-nek nevezte el. Midőn felértünk és a kilátás megvan, ritka szép tünemény táru az ember szeme elé. Ehhez

járul a magas hegység üdítő levegője. A legmagasb csücs északnyugot és délkelet irányban fekszik. És mig innenső oldalán nyár vagy ősz van, addig egy lépésre, és ez a tuloldal, valóságos tél van és hóhar-mat lepi el a fűvet.

Gyönyörű részletekben fekszik előttük a nagy Királykö impozáns hegyháta, melyen a gyopár található. Jobbra lenn a Pojana Vleduski-n és a Mogurá-n keresztül a Bucsecs fekszik előttünk. Innen a „la cruca“ nevű vámon át Románia belsejébe tekintünk, balról a Schullert, a Piatra mare és a Csukást látjuk. Észak felé a Crepetura szoroson keresztül a kis Királyköt és a feketehalmi hegyet bámuljuk; utóbbi úgy néz ki, mint egy halmocska. Ismét bal felé tekintve, a fogarasi hegylánczolatot és távolról a legmagasabb erdélyi hegyecsücsöt, a Negoi-t látják magunk előtt. Ha pedig a Királykö aljára vetünk egy pillantást, ritka és páratlan látványt nyújt a bárczasági völgy és az azon keresztül folyó Barcza patak, mely a napsugarak által érintve, ezüst fényben uszik előttünk.

Egy jó órai pihenés után a legcsodálatosb tüneménylyel, a visszhanggal és későba a gyopárkereséssel töltjük időnket. A legmagasb csücsről a fogarasi erdők jobb részébe hiva egy tizenhárom szótagn visszhangot lehet élvezni, mi bizonyára a ritkaságok közé tartozik.

(Vége következik.)

Belföld.

A király szeptember 11-én Klagenfurtból Marburgon, Pragerhofon, Barcsen át öt napi tartózkodásra Pozsegába megy. Eredetileg úgy volt elhatározva, hogy Daruvárig a király az új szárnyvonalat használja, mivel azonban az utóbbi napokban a daruvári vonalrészén nagy gátszusamlások történtek, a minek következtében a vonalrész igénybe nem vehető, a király csupán Daruvár előtt fekvő egyik állomásig fog a vasúton utazni és onnét 5 órai kocsijon megy Pozsegába. A hadgyakorlatok csak szeptember 14-én veszik kezdetüket, mindamellett ő felsége szept. 12-én és 13-nem fogad küldöttségeket, e két napot teljesen a pihenésnek szánta. Az uralkodó szept. 16-án Bródon, Vukováron és Szabadkán át utazik Budapestre.

A királyné — mint a legilletékesebb helyről értesülünk — szeptember 20-án nyolcz napi tartózkodásra és kizárólag az országos kiállítás látogatására Mária Valéria főhercegnővel Budapestre érkezik és csak is a kiállítás beható megtekintése után megy ki Gödöllőre.

Tisza Kálmán miniszterelnök szept. 1-én utazik el Oszteendéből s 2-án érkezik Bécsbe és 3-án ő felsége kihallgatáson fogadja.

Román lapszemle.

A „Gazeta” 181. számában hirdeti: „hogy a román népnevelési és irodalmi egyesület idei augusztus 28—30-án Szamos-Ujváron tartandó közgyűlésén, pénteken augusztus 28-án lesz ismerkedési közcsoport a városi cukrászdában; szombaton aug. 29-én közebéd-bankhetu. Este koncert, mind csak ott. Vasárnap aug. 30-án este lesz bál.”

Nó lám! Ki hitte volna, hogy a románok is szeretik a jó életet, a koncertet és bált! Ide haza is lesz időtöltés. A zernesti román tanuló ifjuság aug. 27-én az iskola épületében két vig darabot fog előadni Alesandri román költőtől. Szép, de nehogy aztán még csárdást táncoljanak, mert kikapnak, mint a „Tribunát”-tól kikaptak azok a gyula-fehérvári derék románok, kik az erdélyrészi közművelődési egyesületnek tagjai mertek lenni. Arra kell törekedni tisztelt „Gazeta” és „Tribuna” kollégák, hogy a lehetőleg mind nagyobb és nagyobb legyen az úr édes magyar hazánkban, a magyar és román között. De bocsánat e tanácsért, mert erre valóban nem szorulnak önök. Mesterileg értik ezt a művészetet. Azonban dicséretükre fog-e ez válni saját véreik előtt is: ezt nem mernénk állítani. Talán jó lenne, ha békét hagynának azon román papoknak, kik az önök szerint császári kegyből egy néhány forintot elfogadnak. Nem esélyes dolog azokkal a papokkal ujjat huzni, őket pellengérré állítani, mert még ők is árthatnak. Esélyes lesz nem keseríteni azon derék románokat is, kik a magyar kultur-egyesületbe beállanak, mert nem okos dolog a román lapok számára annyi ellenséget szerezni.

Ha azonban ezt felelik: Timeo Danaos, jól van, ne higgyenek nekünk, hanem tanuljanak, mint a magyar ember szokta, a saját kárukra; de hogy ez be fog következni, az olyan bizonyos mint kétszer kettő.

A „Gaz.” panaszkolja, hogy Pestről — Budapest

kérjük szépen, — a kremsiri találkozásról táviratokat nem kapni. Bezzeg nem így volt Gasteinből.

Ebből és egyebekből kisl, hogy a reakció ugyan csak neki indult. Csak a népek szabadsága ne szenvedne sokat. Tehát még is szép az a szabadság, ha mindjárt magyar alkotmány biztosítja is azt! Ugyan csak a „Gaz.” szerint a magyar-cseh barátság már is megcsappant. Tudja jól a „Gaz.”, hogy a csehekkel nálunk senki sem politizált. Szívesen fogadtuk őket, mint vendégeinket, mert hiszen nem tanuljuk a vendégszeretetet a drezdai sulferájnosoktól. A politika az érdekek tudománya s a ki nálunk a közbékét, a nemzetségek nyugalmát zavarja, az mindjárt nem érdek szövetségesünk. Hát még a ki a haza integritása ellen mesterkedik! Pártok vannak a csehek között is, vannak vörösek, vannak fehérek, mint a Dimbovicza mellett, s így csak is csehpártokról és nem az egészről van szóbeszéd. Azonban nem erről a federatiunás politikáról akarék megemlékezni, mit elvégeznek a főcza nélkül is, hanem közelebbi s minket itt inkább érdeklő dolgokról.

Szilasi és Rosescu, az első egyetemi román nyelvtanár a kolozsvári egyetemen, a második kolozsvári pap. Mind a kettő abban a kitüntetésben részesült, hogy egy vezércikkbe került a „Tribuna” hasábjain. Szilasi, mint mondják, nagytudományú férfiú, de mert nem tudta eszélyesen vezetni a gondjára bízott egyetemi román ifjuságot, állásától felfüggesztetett s még egy évig így marad. Ez elkeserítette a „Tribunát”, holott aligha olvasta valaha velünk együtt azon megokulásokat, melyek alapján történt az egyévi halasztás. De hát mert személyes ügy, mi menjünk tovább s lássuk Rosescut. Egy tisztán magyar társaságban elég tapintatlanul elkezd románnyal deklamálni, a hol ő is csak a magyar főur vendége volt. Tud jól magyarul; tudja, hogy a kik őt hallani akarják, nem tudnak mindnyájan románul és ennek dacára még is románul deklamál. Tapintatlanságnak elég tapintatlanság. Ezt valóban magyar ember meg nem tenné Romániában! És mit felel erre a „Tribuna”? Hja az egészen más. Románia nemzeti állam, ott nem szabad másképen. Ungária polyglotte állam, itt törvény biztosítja a nemzetségek nyelvét, nem úgy, úgy-e mint Romániában a csángókat! Bizony nem. Nem is lesz Ungáriából — úgy mond a „Tribuna” — nemzeti állam, mert ezt ők nem engedik. Most erről ne felelőljünk, hogy lesz-e, nem lesz-e, hogy megengedik-e, nem-e? Egyedül Rosescuról jegyezzük meg, hogy nem vármegye gyűlésen volt, hanem magyar főur asztalánál mint vendég, és nem mint képviselő, és száz vezércikk se mossa le róla azt, hogy tapintatlan volt.

Czenkalji.

A császártalálkozás.

A császártalálkozás politikai jelentőségű része tulajdonképen csak augusztus 26-án kezdődött, míg ugyanis a két uralkodó vadászni volt, Kálnoky és Giers hosszabb ideig konferáltak.

Király ő felsége Taaffe gróf miniszterelnökhöz intézett lefelsőbb kéziratával Bojakowsky polgármesternek a harmadosztályú vaskoronarendet adományozta. Taaffe gr. személyesen nyújtotta át Bojakowskynak a rendjelet. Király ő felsége a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki: „Kedves Schönborn gróf! A

Elszólta magát.

A legutolsó „Krach” egy áldozata B. bankárhoz jön s így szól:

— Uram, ajánlom magamat levelezőnek. Ismerem a tözsdei viszonyokat, jó bizonyítványaim vannak s azonfelül még azt is fölhozhatom ajánlatul, hogy mindig aláírtam azokra a papirokra, a melyeket ön kibocsátott.

A bankár hideg és száraz hangon:
— Sajnálom uram, de én csak okos és elővigyázó embereket fogadhatok szolgálatomba!

Korán kelés.

A gondos papa rá akarja szoktatni a kis Jenőt a korai fölkelésre.

— Fiam, — mondja neki — a ki korán kel, az aranyat lel.

— Ühüm, — vág vissza a kis kópé — de a ki vesztett aranyat, az még korábban kelt föl. Ki tudja, ha én is nem veszték-e?

Hogy köszönjön?

A tiszteletes ur felesége lehord egy félkegyelmű parasztot:

— Suri Matyó! miért nem veszed le a kalapot, mikor velem találkozol?

Matyó egész jóhiszemű együgyűséggel felel:

— De hát ha a tiszteletes asszony előtt leveszem a kalapomat, mit csináljak akkor, ha a tiszteletes urral találkozom?

rendíthetien szeretet számos magasztos jele, melyekkel én és a császárné Morvaország áldott földjének egy részén át tett jelen utazásunkban a lakosság részéről mindenütt találkoztunk, nagy meglepéssel töltötte el kebleinket. Különösen jól esett szívünknek az a meleg fogadtatás, melyben Kremsier, e régi tiszteletreméltó város részesített, hol Oroszország csárjával és czárnéjával történt találkozásunk alkalmából néhány napot töltöttünk. Csak újabb bizonyítékát látjuk ebben a személyemhez és házamhoz való hű ragaszkodásnak, mely az egész országban észlelhető, minél fogva ezennel megbízom önt, hogy az egész lakossággal, különösen pedig azon testületekkel és egyletekkel, melyek nem kíméltek semmi fáradságot, hogy nekünk örömet szerezzenek és ekként kifejezésre jutatták loyális érzelmeikkel, — tudassa mélyen érzett köszönetünket. Kremsier, 1885. aug. 26-án. — Ferencz József. s. k.

Még egy császártalálkozás. Egész határozottsággal állítják, hogy az orosz czár jövő hóban Németországba is elmegy, hogy találkozzék Vilmos császárral.

Brassómegeye az országos kiállításon.

III.

Ugyan nem e csoportba tartozik, de mert egyrészt a földvári földmives iskola állította ki, másrészt pedig a mezőgazdasággal mégis kapcsolatos — a tejgazdaság, e csoportba vesszük azt is.

A földvári földmives iskola e téren is igen szépen van képviselve. Ugyanis kiállított egy gyűjteményt igen szépen készített, a gyakorlatban nagyon előnyösen használható tejgazdasági eszközökből, azonkívül új tehénistállók és takarmánykamrák tervrajzait.

Annál fontosabb ez ránk nézve, mert újabb időben épen a tejgazdaság az, mely nagy lendületnek indult s melyre az illetékes körök oly nagy súlyt fektetnek.

Erre vezethető vissza azon tünemény is, hogy újabban nálunk a hazai, nem nagyon bőtejtű tehénfajok tenyésztése mellett előtérbe lép azon nyugoti fajták tenyésztése, melyek sokkal tejdusabbak.

Viszonyaink között nálunk a tejgazdaság nagyon is szépen volna értékesíthető. Csak okszerűen kellene üzni.

A földvári földmívelési iskola e tekintetben a kezdeményező szerepét vette át; óhajtható volna, hogy az elterjedést nyerjen, akkor önmagától tejlődnék a sajtkészítés is.

Az országos kiállítás mezőgazdasági csarnokában van megyénk szerény kiállítása is elhelyezve. De bármely szerénynek is látszassék az első pillanatra, oly meggyőző az, ha behatóbb figyelemre méltatjuk.

Proklamálja népünk, megyénk gazdaközönségének szakértelmét és szorgalmát.

A kiállítás második csoportját a kertészet képezi. Brassómegeye egy kiállítóval van e csoportban képviselve. Kypta Keresztély brassói kertész gyönyörű virágcsokrokat állított ki szárított virágból. Az igaz, hogy annyi első rangú fővárosi műkertész között Kypta csokrai nem állanak első helyen. Azért azonban szépségüket, izléses egybeállításukat eltagadni nem lehet. A csokrok közt vannak, melyek a Mackart csokrok mintájára készültek s ha többet talán nem is, de annyit minden esetre használtak, hogy a kiállítás megtekintői tudomást szerezzenek arról, hogy Brassóban a műkertészet is otthon van. Ez is elég. A közönséges kertészet nincs képviselve, habár megyénknek 3171 kat. hold kertészeti művelés alatt álló földje van s az átlagos jövedelme 5 frt 67 kr.

Egyike a legfontosabbaknak Magyarországon az állattenyésztés, s ezzel kapcsolatosan a hizlalás.

A kiállítás ezen ágra is keterjeszkedik. Bemutatja állattenyésztésünket a maga valóságában s a hizlalást a maga nagyságában.

Az állattenyésztésnél természetesen kérdésbe jő azon terület, mely erre felhasználandó, — ettől tétlenül függővé a tenyésztés is. Magyarországnak rét és legelőterülete 13.507,261 kat. hold, tehát elég alkalmas s nagy a legnagyobb mérvű állattenyésztésre.

Ezen területből esik Brassómegeyre 41,783 hold rét 1 frt 96 kr átlagos jövedelemmel és 28,176 hold legelő 96 kr átlagos jövedelemmel.

Maga az állattenyésztés megyénkben nem valami kiváló helyet foglal el s ha e helyen bármily röviden azzal is foglalkozunk, úgy tesszük azt csakis azért, mert megyénk hizlalás tekintetében nem a legutolsó.

Egykoron e megyének virágzó hizlalása volt. Mióta azonban a romániai szarvasmarha behozatala el van tiltva, — azóta ez is hanyatlott. Mindazonáltal van megyénk területén még két szép hizláló. Az egyik Keresztélyfalván, Zell Frigyes és fiai, a másik Dereszttyében Quittner S. tulajdona.

Az országos kiállítás hizott szarvasmarha — kiállításán, mely az időszak kiállítások elsője volt —

Apróságok.

Kiváncsi.

Törvényszéki elnök: Kezdjük meg a tárgyalást. Vádolt: Kérem elnök ur, még nincs itt az ügyvédem.

Elnök: Hiszen ön tetten kaptott; miként volna képes önt védelmezni?

Vádolt: Épen arra vagyok kíváncsi.

A lutri.

Két vidéki atyafi beszélget a lutriról egymással. — Hát nyert-e, komám, valamikor a lutrin? — kérdi az egyik.

— Igen, tíz krajczárt! — válaszol a másik.

— E bizony nem sok. Hát ennyi keveset is lehet nyerni?

— Lehet, mert én sohasem vettem reskontót!

Jellemző.

A vonat indu'ni akar, mikor egy elkésett utazó egy már egészen megtelt kupé felé rohan.

— Itt nincs több hely! — kiáltanak az utasok.

— Uram! — könyörög a későn érkezett — bocsássanak be. Nagyon sürgős teendőm van a legközelebbi állomáson, s másutt már nem kaphatok helyet.

Az utazók összeszorulnak s valahogy helyet adnak. Ebben a pillanatban még egy utazó érkezik ki ugyanazzal a kérelemmel áll elő. De most ént érkezett szóla föl:

— Kérem, arról szó sem lehet! Ugy is sokan

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - Belső Oktatási Hivatal

csak a Zell Frigyes és fiai cég volt képviselve, — még pedig gyönyörű hizott marhákkal. A jury elismerte a kiállítók érdemeit s annyi kiállító közül a broncz éremmel tüntette ki. Ez volt az első kiállítás Brassóban.

Rendkívüli fontossággal bír, s itt első sorban megynékre nézve, a kiállítás negyedik csoportja, mely felöleli a gyapjút s más állati termékeket.

Az állati termékek egyik legnevezetesebb csoportja a gyapju, mely daczára juhtenyésztésünk nagymérvű csökkenésének ma is egyik legnevezetesebb termékünk; a mely alapját képezhetné egy nagymérvű iparnak.

Ha összehasonlítjuk a régebbi gyapjukivitelt — midőn az gyakran 15—20 millió frtra rúgott évenként — a mai kivitellel, midőn alig-alig tesz átlag 50 ezer frtot, igen megszorító tapasztalatot nyerünk. Pedig, hogy ez iparág csakugyan igen nagy jelentőségű az országra nézve, arra csak az 1883-ik évi statisztikára kell hivatkoznunk, midőn a behozatal 43,475 métermázsával 11,194,431 frtot tett, — holott a kivitelt 125,464 métermázsával 32,306,923 frtot tett ki, — azaz exportunk szemben az importtal az államnak 21.111,492 frt tiszta jövedelmet hajtott, daczára az iparág nagy mérvű hanyatlásának.

A behozatal tulajdonképpen Romániából történik, de itt is többnyire magyar alattvalók által. Ezek legnagyobb részét brassó megyei, hétfalusi járásbeli románok, kiknek juhait Romániában legelnek s ott nyíratták. Ezek saját, a valamint ott vásárolt más gyapjút is behozták. —

Kivitelünk azonban egész más irányba történik, nevezetesen és főleg Ausztriába, azonkívül Németországba, Franciaországba, Belgiumba és Schweizba.

Még a hetvenes években is az országban Brassó megye képviselte a legnagyobb gyapjuforgalmat; mintegy husz nagy gyapjumasoda állott itt, mindannyi nagy forgalommal, élénk kereskedéssel. A mi gyapjukivitel volt, annak nagyobb része határozottan Brassóból indult ki, miután itt a mosáson keresztülment.

Kulturegylet.

Az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” pénztárába folyó évi július hó 27-ike óta a következő összegek folytak be:

Sismis József ügyvéd ur r. t. dijanak első évi részlete 2 frt. Jászkerületi népbank és takarékpénztár 6 évi r. t. dija fejében 10 frt, Sipos Imre ügyvéd ur p. t. dijanak első évi részlete fejében 1 frt, ngs. Deutsch Fülöp ur által Jászberényről küldve. — N.-Várad magyar timár ipartársulat elnöksége a. t. díjkép 100 frt, Németh Ferencz elnök ur által külvé — Rácz Pál ev. ref. lelkész ur és a Vörösmarthi olvasóköri p. t. dija első évi részlete fejében 1—1 frt. — Soltész Nagy János jószágfelügyelő ur r. t. díjakép 6 évre 10 frt, Schopf Mihály gazd. irt. ur r. t. dija első évi részletekép 2 frt, Mamocról Soltész Nagy János ur által küldve. — Ngs. dr. Bozoky Alajos jogakad. igazgató ur és ngs. dr. Molnár Imre jogtan. ur r. t. dija első évi részlete fejében 2—2 frt. Bozoky Majos ó nagys. által küldve N.-Váradról. — Brázay Kálmán nyekerkeskedő ur a. t. díjakép 100 frt Budapestről — Hirsch Kálmán és Adottf uradalmi bérlő urak a. t. díjakép 100 frt. N.-Almásról. — Hajdumegyei gazdasági egyesület r. t. dija fejében 6 évre 10 frt, Szűts Mihály titkár ur által küldve Debreczenből — Heim Vilmos m. k. dohánygyári igazgató ur 1024 sz. ivén Kolozsvárról: Heim Vilmos igazgató ur 6 évi r. t. díjkép 10 frt, Krampera János aligazgató, Konrád Lajos szedári kezelő, Pécsi János oszt.-vezető, Hatházi Ferencz dohgy. tiszt, Illyés István dohgy. tiszt, Hütter Madáz dohgy. tiszt, Zuna Gula dohgy. tiszt, Wieder József doh. hiv. tiszt, Brinczy István d. hiv. tiszt, Vágács István d. számtiszt, Heigel Albert dohgy. gy., Fodor Károly dohgy. ügyelő és Péter József dohgy. díjnok uraktól r. t. díjak első évi részlete fejében 2—2 frt. Libanszky Ferencz dohgy. gépesz, Kraft Lipót asztalosművezető, Weinrich György, Alb Deme-ter, Fuhs József, Hentschel Adolf, Pandula Lajos, Ortner Mihály, Csákai István, Seip Károly, Fodor János, Rozner Márton, Lengyel Mihály és Várad Mihály ügyelő uraktól, Weber Ferencz kapus, Szathmáry Károly munkáigyelő, Balázs Mihály hiv. szolga és Kilián Venczel dohgy. könyvkötő urtól 1—1 frt p. t. díjak első évi részlete fejében 1—1 frt, a dohánygyári munkás-személyzettől 218 frt adománykép. — A nagyrádmegyei népbanktól, Szlávi Lajos kereskedő és Busbák Ádám magánzó uraktól 10—10 frt 6 évi r. t. díjak fejében, Busbák Ádám ur által Losonczról küldve. —

Folytatjuk.

A tatrangai szövő-tanműhely.

(Folytatás.)

Említetlen maradt a legfőbb, a háziiparunk egy általánosságban elterjedt neme, a szövészet gyapju munkában, pamut és kenderben.

Leginkább üzik a gyapju szövészetet.

Ez iparnak a juhtenyésztés vetette meg alapját. Szőnek többféle durvább, finomabb, vegyített, vegyített, színezett, színezetlen, kockás, bordás posztót. Szőnek cseregéket, pokróczokat, a színezetben, minő-

ségben — lehet mondani — kitűnőket. E műveletekben már a gyapju finomabb és durvább részének különválasztásához is értenek.

A kender- és pamutvászon szövést is szorgalommal üzik. A készítmény jeles, a borshimes, baracsmagos, fenyőágas abrosz emberéleten át eltart.

A hétfalusi szövetek, főképp a gyapjufélék több év tized óta benn vannak a kereskedelmi forgalomban. Lehet látni belőlük még a Dardanellákon túl is.

E nép, a csángóság nemcsak az ipar terén, hanem a művelődés és nemzeties érzületben is nagy haladást tett. Még az ötvenes évek közepén, csak kilencz magyar tanító volt Hétfaluban, ma van 29. Van egy szépen virágzó, műfaragászáttal kapcsolatos felső népiskola is Hosszúfaluban 5 tanítóval.

A magyar addig felekezeti népiskolák a hetvenes évek elején mind „községekké” váltak. A „községi” czímet nem sokáig viselték. Most már azok kettő kivételével mind „állami” jellegűek.

Ezekből láthatólag az iskolai élet folytonos fejlődésében áll; a haladás napról-napra fokozottabb. A női-munkatanítás, a minden iskolánál folyván, a műtőlés és munkakedv gyarapul. Minden községben van állandó, vagy csak nyári óvoda. Az iskolába járás csaknem semmi kívánni valót sem hagy fenn. Több helyen az iskola gyakorlók száma meghaladja a tan-köteleseket.

Mint látók: e fejlemények mind azóta történtek, hogy e községek Brassó nyomása alól kikerültek.

De van ez éremnek sötétebb oldala is.

A magyarság zöme még ma favágásból és annak elárúsításából kapja jövedelmét és ennek nagyobb részét. A rendszertelen erdővágás miatt csak azok hattized része letarolva kaszálókka irtva, mely kaszálók megint nem egyebek, hanem terméketlen meredélyek, miket szagat és sodor a zápor. Az új üzem-terv és erdőpusztítást nem fogja megengedni, el fog esni a favágási keresetmód.

A románság nagy része juhászból élt. E keresetág is aláhanyatlott. Bessarábiából kiszorította a német öket; Romániában eke alá került a szeret környéki mezőség; Dobrudza mocsár és mótelyfészek.

Szántótöld annyira kevés, hogy átlagvéve nem esik egy hatod hold egy személyre; annak is egy része meredek hegyek oldalain, a termőréteget lehordta már a zápor.

Legelőből Brassó által kiszorítva. Mig Brassó nagy haszonbért huz Hétfalu legelőiből, az itteni 25,000-et tevő népségnek nincs annyi kiszakitható helye, hova egy esztenát kitelepíthessen.

A régálék Brassónak hajtának, közjövödelme szinte semmi. A falvak kiadásait rovatal, községi adó útján fődözik, mely is a rendes adóknak 40., 50., 60. százalékaig megy.

A lakosság hasonfele birtoktalan. Nincs reális vagyona, mi őt idekösse. — Az állami és családi szükségleteknek a népre háruló terhei évről-évre mind súlyosabbak. Ezen okból, mert az állapotjavulás nincs arányban a növekedő terhekkal, a kivándorlás, kiköltözés Romániába, mind nagyobb mérvet ölt.

Teszik ezt többen utlevéllel; de nem bevallott szándékkal, mások, hogy könnyebben czélt érjenek, keresztül a szökősvényeken, cziherek, rengetegek között.

Alkalom a munkára, ipar kell ide, mely a népet összetartsa, nemcsak, hanem számokban, jólétben e határszéli fekvésű helyen, a magyar keletnek e kulnában gyarapítsa, erősítse.

Kezdeményezni nem kell, az ipar most is meg van. Ott van a férfi nemre nézve a hosszúfalusi műfaragászáttal egybekapcsolt felső népiskola; csak szélesebb alapra kell ezt a famunkában fektetni. A nőnemre nézve pedig a most is elég tág körben mozgó szövésipar, melyben a fősúly a gyapju munkára fektetendő.

Munkás kézben — mi fődög — e tulnépes helyen, nem leendő szükség. E csángóság kitartó, munkakedzett annyira, hogy a cséplést is felerészben a nőnem végzi.

A szövészeti iparban a tudományt kell segédül venni, mely irányt, izlést adjon, mely irányadás, utmutatás ma még hiányzik. Szövészeti tanműhely felállítása a legsürgetőbb, mely is gyapjumunkára szorítkozzék.

Melyik községben állíttassék fel szövészeti tanműhely?

Hétfalu négyes csoportjában, Hosszúfalu, Csernátfalu, Türkös és Bácsfaluban ott áll a műfaragászáti felsőnépiskola. Erről hát van gondoskodva. A Tatrang, Zajzon és Pürkerecz községekből álló hármas csoportba, a községek közül pedig azok legnagyobbikába, Tatrangba illik be leginkább a kérdés alatti szövészeti tanműhely. Hogy miért Tatrangon, legyen szabad e tekintetben holmit elmondanunk.

(Vége következik.)

Fürdői levél.

Zajzon, 1885. augusztus 26.

Tekintetes szerkesztő ur!

Lehet, hogy már eddig becses lapja útján tudomást vett az olvasó közönség, a f. évi aug. 22-én több műkedvelő közreműködésével Zajzonban rendezett dalestélyről és bálról. Épen azért én részletekbe nem is bocsátkozom; a bírálatot szakavatottabb kézre bízván. Ezuttal csupán egy kedves köteleességet akarok teljesíteni, mely nem egyéb, mint az igen tisztelt műkedvelőknek és a fürdőbiztos urnak őszinte köszönetet nyilvánítani a szíves közreműködésért s azért a feledhetlen kedves estélyért.

Ugy a dalestély, mint a bál csinosan sikerült. Augusztus 22-ike sokakra nézve örökre emlékezetes marad; kedves egy estély volt. De a derült égen a gyász és szomorúság fellege is megjelent. Ragyogva fündököltek a terem csillárai... oh de a földi öröm és boldogság soha és semmiben sem tökéletes!!... A sok vidám tekintetek közt bánatos arcot is láttunk, megnevésítve az előadás kezdete előtt nem sokkal érkezett szomorú gyászshir okozta bánatos könyccseppek által. A drága könyvek tulragyogták a terem csillárait... Mintha egy tarka és vig csoport által ellepett virágos réten szomorufüzet láttunk volna: oly leverten és bánatosan állt ott a dalestély csalóganya, a legbensőbb részvétellel körülvéve, a szeretet és őszinteség szavaival vigasztalva. Oh, hogy az a földi és boldogság soha és semmiben sem tökéletes!... De hiszen bű nélkül nincs öröm, s aztán sötét boru után az égen szebb s kedvesebb a fényözön.

A mint értesültünk a tiszta jövedelem fele része a műkedvelők rendelkezésére bocsátatott, melyet az illetők új zenedarabok beszerzésére fognak felhasználni.

Fogadja az igen tisztelt fürdőbiztos ur e becses lap útján a vendégek nevében, nemcsak ezen a kedves estélyen, de az egész idény alatt a fürdő-vendégek iránt tanusított előzékenysége és finom modora s általában tapintatos bánásmódjáért elismerő köszönetem nyilvánítását.

Nemkülönben a „Concordia” érdemes vendéglőse is, a ki minden díj nélkül volt szíves a termet átadni.

Mind az igen tisztelt műkedvelőkhöz, mind pedig a derék fürdőbiztos urhoz végszavam ez: „Jövő fürdőidényen a viszontlátásig!!

Egy vendég.

T a n ü g y.

Értesítés a brassói magy. kir. állami közép kereskedelmi iskola felől.

A nagyméltóságu vallás- és közgazgatási miniszter urnak f. évi augusztus hó 26-án 31947. sz. a. k. magas rendelete folytán Brassóban az 1885/6-ik tanév kezdetével egy állami közép kereskedelmi iskola állítatik fel

Ez intézet a főgymnázium és főreáliskolával egyenlő rangban áll, s tanulói azon kedvezményekben részesülnek, melyek ezen intézeteket megilletik; nevezetesen:

1. a véderőről szóló 1868. évi XL. s az 1882. évi XXXIX. törvénycikk és az ezek alapján kiadott honvédelmi miniszteri utasítás szerint egy éves önkéntesek;

2. a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. törv.-cikk szerint ezen tanodát jó sikerrel végzett növendékek a kereskedelmi pályán kívül alkalmazást találhatnak a következő életpályáknál: a) a postánál, az állami, megyei és törvényhatósági számvevősegnél, a pénztári, kezelési szakoknál, a zálogházaknál; b) a közmunka- és közl. miniszterium 1881. évi 16506. sz. a. kelt határozata alapján vasuti hivatalnokok lehetnek;

3. a magánjellegű közlekedési, ipari és kereskedelmi üzleteknél és vállalatoknál alkalmaztatnak.

A közép kereskedelmi iskolának ez évben első s a következő két tanévben folytatólagos két osztálya nyitattik meg, úgy hogy az intézet három év alatt lesz teljessé.

A három éves tanfolyamot bevégezett ifjak érettségi vizsgálatot tesznek.

Az első osztályba felvétetnek azon tanulók, kik a gymnasium, vagy a reál-, vagy a polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték, vagy a kik legalább 14 évesek és az említett iskolák ezen osztályaiban tanítatni szokott tantárgyakból felvételi vizsgálatot állanak ki.

A beiratások szeptember 1-ső és 2-ik napján a polgári iskola (Nap) helyiségében eszközöltetnek.

Fizetendő díjak: Beiratási díj 1 frt, tandíj fél-évenként 5 frt. A tandíj fizetés köteleossége alól egészben vagy részben felmentetnek azon tanulók, kik szegénységük kellő igazolása mellett kimutatják, hogy jó

erkölcsü viselettiek, s a tantárgyakból legalább jó osztályzattal bírnak.
Brassó, 1885. augusztus 29-én.
Az igazgatóság.

Értesítés. Vall. és közokt. m. kir. miniszter ur 6 nmltgának f. évi aug. 10-én 27576. sz. a. kelt magas rendeletével Medgyes városában (Nagy-Küküllő megye) egy állami elemi külön fiu- és külön leányiskola felállítását engedélyezte, mely iskola a folyó év szeptember hó elején kezdetét is veszi, még pedig az első évben csak az I. osztályok nyitvatnak meg és fokozatosan 6 év alatt hat osztályra fog felhaladni. A leányok kézimunkában, a fiuk pedig valamely háziiparágban fognak otatást nyerni. A beiratások szept. hó 1-én kezdődnek. Beiratási díj a fiu- és leányiskolában 25 kr, tandíj 2 frt; a tandíj fizetés alól azonban a szegénysorsu tanulók bélyegmentes és hiteles szegénységi bizonyítvány beadása mellett felmentetnek. Iskolai helyiség a Kendik Mihály-féle ház (laktanya-utca 15. házszám). — Medgyes, 1885. aug. hó 28-án. Jenne Ede, áll. isk. igazgató-tanító.

Helyi és vidéki hírek.

Állami főreáliskola. A brassai m. kir. állami főreáliskola ideál tanártestülete immár teljes. Összesen négy tanára van az új intézetnek, kik mindannyian már ki is vannak nevezve, nevezetesen: Rombauer Emil igazgató, kis-apsai Mchelyi Lajos, dr. Matyeka Károly és Szépréthy Béla tanárok. — Üdvözljük őket városunkban; üdvözljük s kívánjuk, hogy legyenek ők is szorgalmas munkásai a magyar kultúra és szellem terjesztésének ezen végvidéken s kiváló bajnokai társadalmi mozgalmainknak.
Festészet. Udvarnok Istvánné, városunk derék festő-művésznöje budapesti, bécsi és triezsi utazásából egészségesen haza jött, hogy megszakított munkásságát újból felvegye.

Kitüntetés. Az országos méhészeti kiállítás alkalmával Brassó megyéből Horváth György brassói távirász kiállítási nagy érmet nyert. Üdvözljük!
Uj kirakat. Simay testvérek buzasori üzletében most állítják fel az új kirakatot s boltajtódíszletet. A szép munka brassai mű, Barabás Károly asztalos műhelyéből került ki. Érdekesekek rajta a szép faragványok, melyeket a hosszufalusi faragászati iskola II. osztályos növendéke, ifj. Koós Ferencz készített. — Csak előre!

Kiállítási rendjelek. Ő felsége a király legfelsőbb elhatározásával nagyobb számú kiállítónak, kik a budapesti országos kiállításon egyuttal mint jury-tagok működnek, kitüntetések adományozott.
Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület közgyűlése f. augusztus hó 31-én lesz Kolozsvárott. Vasárnap, 30-án ünnepélyek lesznek. Figyelmeztetjük azon t. tagjainkat, a kik ezen gyűlésre elmenni óhajtanak, hogy külön igazolványok nem kaphatók, hanem erre a szombaton este induló különvonatot kell igénybe venni.
Az erdélyi ref. egyházkerület rendkívüli közgyűlését folyó évi szeptember hó 20-ára Kolozsvárra hivta össze Kemény Gábor báró főgondnok.
Hirtelen halál. Trajesik Alajos trencsénmegyei főmérnök a kiállítás megtekintésére Budapestre ment és egyik rokonához szállott. F. hó 26-án reggel 9 óra tájban a Margitszigeten megfürödvén, midőn a fürdőszobát elhagyta, a folyosón szívrohadt és érte és a 70 éves öreg ur azonnal meghalt.
Tűzesetek. E hó 21-én nagy tűz volt Érsekújváron, hol 8 ház, a hozzátartozó gazdasági épületek; sok takarmány és kazal égett el. A tűz dühöngésének csak úgy birtak határt szabni, hogy a szél irányában egy házat lebontottak. Hogy a tűz mikép támadt, azt nem tudják. — Csiliz-Radvány községben múlt szombaton 16 ház és igen sok termény égett el. A kár körülbelül 30.000 forintba rug s alig 9 ezer frtnyi érték volt biztosítva. A tűz valószínűleg gyújtogatás eredménye s el is fogtak egy gyanus embert, ki most az ügyészségnél van letartóztatva. — Káson (Zemplén m.) f. hó 17-én, eddig ki nem puhatolt okból tűz keletkezett, mely a dühöngő nagy szétlőt élesztve, rövid pár óra alatt 18 lakóházat tett semmivé.

Piaczi árak

Brassóban, 1885. augusztus 28-án.

H e o t ó l i t e r	Buza	legszebb	6.20
		közepes	5.90
		vegyes	5.50
	Rozs	legszebb	3.20
		közepes	3.—
	Árpa	legszebb	2.70
		közepes	2.50
	Zab	legszebb	1.50
		közepes	1.40
	Törökbuza		3.50
k i o g r .	Kása		3.60
	Borsó		5.—
	Lencse		5.10
	Fuszulyka		3.00
	Lenmag		9.70
	Burgonya		.70
	Marhaus		—40
	Disznóhus		—48
	Juhhus		—32
	Faggyu (friss)		—32

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 augusztus hó 29-én.

Román papírpénz a 20 frankos	8.84 vétel 8.86 eladás.
ezüstpénz a 20	8.80 > 8.83
Napoleon'or (aranypénz)	9.85 > 9.88
Török lira	10.10 > 10.12
Orosz imperial	11.13 > 11.15
Arany	5.84 > 5.84
Orosz papírrubel	123.— > 124.—

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**
Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

Árverési hirdetés.
Apáca községet illető 1/4 évi koresmajog hat évre 1885. szeptember 17-én délelőtt 9 órakor, csak zárt ajánlat utján kiadatik.
A zárt ajánlatok 40 forint bálnapénzzel 1885. szeptember 16-án délután 6-ig Apáca község előjáróságának czimezve beadandók.
A feltételek az apácái községi irodában megtekinthetők.
(194) 1-3.
Mansberger E.
órás,
Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy **órás-üzletem** jelenleg **Nagy-utca 436. szám alatt** van, szemben Fleischer M. s társa husszékével.
Ugyaneaktor ajánlom magamat mindenféle órajavitások gyors és pontos eszközlésére.
Tisztelettel
Mansberger E.

A t. cz. közönségnek tudtára adom, hogy minden iskola részére
a t a n k ö n y v e k
hozzám megérkeztek. — **Továbbá bátorkodom gazdagon fölszerelt másnemű könyv-, rajz-, írószer-, (finom papiteria) zenemű-, tükör- és képraktáromat jutányos árak mellett ajánlani.**
Kérem szives pártfogásukat; és én, mint eddig, ezután is törekedni fogok, becses megrendelőim meglegedését kiérdemelni.
(193) 2-5
Tisztelettel **Altstädter Antal** könyvkereskedő.

(156) 10—
Egy szép nagy bolthelyiség
a főpiacson, Lensor 26. szám alatt, valamint egy a a főtérre néző lakás a második emeleten azonnal kiadó.
Bővebbet ugyanott az első emeleten.

Szives tudásul.
Van szerencsém a n. érd. közönség becses figyelmébe ajánlani saját gyártmányu, elismert finom minőségű **Brassói gyapjuszövet-raktáromat.**
Szöveitem minden időszakbeli férfi- és gyermek-öltönyökre alkalmasak s azoknak finomsága-, szépsége- és tartósságáért felelősséget vállallok. Az árak is lehető legolcsóbbak s lakásomon — **felső-ujteza 167. sz.** — minden időben megtekinthetők.
Azonfölül olcsó árak mellett szolgáltatára állok a n. érd. közönségnek szintén saját gyártmányu gyapjuból szőtt áruimmal nagyban és kicsinyben, valamint mindennemű **harisnyák, tartós gyapju-réklík, különböző nagyságu és színű női alsószojnyák és uri alsónadrágokkal** stb.
Vidéki megrendeléseket utánvét mellett pontosan és gyorsan teljesítek.
Minden szakmámba vágó megbízást készséggel elvállallok s fő törekvésem a kívánalmaknak olcsón és pontosan eleget tenni.
Brassó, 1885. aug. hó.
Teljes tisztelettel
BROSZEK ANTAL,
gyapjuszövet-gyáros.
(186) 3-6

NEIDLINGER G.
Brassó, Nagy-utca, 492. szám alatt.

NEIDLINGER G.
Brassó, Nagy-utca, 492. szám alatt.

Az eredeti Singer-féle varrógépek Brassóban a The Singer Manufacturing Co. New-York (Amerika) egyedüli ügynökénél
NEIDLINGER G. (79a)6-10
Nagy-utca 492. sz. alatt kaphatók csak valódian.
Más czégü helybeli vagy vidéki varrógép-kereskedőknek az eredeti Singer-varrógépek továbbeladásra **nem** adatnak, s így az ezektől **hamisan** Singer név alatt kibocsátott gépek csak **utánzott** bécsi vagy német gyártmányok.